

katerega hočete iz naših klasikov, na pr. Prešerna — vidite, taka knjižica se prodaja menda po 1 gld. in če ste jih v 10 letih prodali 500 eksemplarov, ste jako srečni. Poglejmo zdaj romane grofa Tolstega: ako bi kdo pretolmačil po slovenski vse njegove romane, kar jih je do zdaj izdal (on je še mlad, on bo še mnogo pisal), imela bi, to je res, slovenska gospica dobrega pol leta zadosti čitati, ko bi ona vsak njegov roman samo po enkrat in naglo čitala in pri tem marsikako uro svojemu glasoviru, gledišču in gospodinjstvu utrgala. To bi, se ve da, bilo kaj! Ko bi vse naše noveliste zvezali v eno knjigo, ta knjiga ne bi bila enaka nemu tomu romanov grofa Tolstega. Poglejmo samo njegov roman: „Vojna i mir“, 4 debeli zvezki so, cena jim je 8 rubljev. Prvo leto je grof prodal 12.000 eksemplarov tega romana ter se je tedaj lepo odškodoval kakor za tiskarske stroške, tako tudi za svoj trud. Ali po kaki ceni bi bilo treba prodajati slovenski prevod, da bi se splačali samo tiskarski stroški? in čez koliko let bi se splačali? Kakih 15 do 20 čitalnic bi si morda kupile po eksemplaru; drugih oseb, ki bi po eksemplaru kupile, bi se morda našlo 50; c. k. Ljubljanska biblioteka bi ne kupila ne ene rusko-slovenske knjige — tedaj ne samo ves trud, ampak tudi tiskarski stroški bi legli na rame prestavljavca. Recite tedaj, Boris Vladimirovič, kaj je tukaj storiti?

„Malo, malo, pri takih okoliščinah! Na pol ste že Nemci in deloma Lahi — ako se ne podvizate, bodete zginili, kakor so zginili nekdanji Pomorci.

(Konec prihodnjič.)

Pogled v dežele Evropske Turčije.

Statistično-narodopisni podatki o sandžaku Sereskem.

(Dalje.)

Ko je Grška hetêrija vse to dosegla in storila, so se po celi Macedoniji namestili Grki ne samo kot duhovni, ampak tudi kot učitelji in tajna osnova hetêrije začela se je očitno po celi Macedoniji in Traciji izvajati. Nasledke tega rovarjenja pozna celi svet.

Grška heterija je vedela dobro, da je Grški živelj v Evropi preslab za izvedenje njene osnove, zato je rabila vsa mogoča sredstva, da Macedonske prebivalce, Bolgare, Vlaho-Cincare (Macedonske Vlahe) itd. nakvasi z grščino ali pa celó v Grke predela. Zategadel se je učilo v zgodovini, ki se je vpeljala v učilnice, da Macedonski Bolgari so prav za prav potomci starih Macedoncev, a ti da so bili Grškega rodú in da so govorili grški, predno so Bolgari v deželo prišli; ko so pa ti gospodstvo svoje razširili nad Tracijo in Macedonijo, da so Grški stanovniki teh dežel novim gospodarjem na voljo svoj Grški jezik zamenili z Bolgarskim. Kakor so tedaj njihovi predniki — reklo se je — svoj materski Grški jezik zamenili z Bolgarskim, tako naj sedaj oni to pogrêsko svojih prednikov popravijo, vrnejo naj se k prvotni Grški narodnosti, Bolgarski jezik zapusté in Grškega sprejmó. In ta krivi nauk se je — česar človek ne bi verjel — po Macedoniji in Traciji tako vrnil in vdomačil, da ga še dandanes izpovedajo in širijo ne samo Grški duhovni in učitelji, marveč da, kakor je mož, ki je pričujoče podatke zbral, sam večkrat slišal, še celó najprosteji ljudje, ki niso nikdar v šolo hodili, najnižji rokodelci, tako mislijo in govoré. To, a nič družega je krivo, da se je še nedavno, in v nekaterih sovražnih krogih celó do naših dni krivo mnenje gojilo, da večina Macedonskih prebi-

valcev je Grška. Tako so Grki povsod svoje slovanske sosede za svoje sebične svrhe zlorabili.*)

Z vsemi temi nenaravnimi navori Grki vendar, kakor pričajo dogodki, svojega namena popolnem le niso mogli doseči, kajti resnično je, kar latinski pregovor pravi: „naturam expellas furca, tamen usque recurret“! — Toliko o razmerah Bolgarov in Grkov v Macedoniji in Traciji.

Naj temu dodam še nekaj o statističnih razmerah narodnosti v Sereskem sandžaku.

Kakor je znano, niso Turki še nikdar prebivalcev tako prešteli, kakor se sicer v Evropi štejejo. Turki so šteli le moške, nikdar žensk, a tudi moških ne koj po porodu, ampak še le okoli 15. leta, ker v teh letih, menili so, že mora mladeneč začeti davek plačevati, a davek jim je bil vse. Tako so postale Turške uradne štetve. Koliko veljajo, more si vsakdo misliti. Razun te štetve imajo pa ljudje še eno, ki je zanesljivija od one, in ta je štetev zakonskih (bračnih) parov, ki se nahaja v vsaki kristijanski občini. Ako se vé za te pare, potem jih je treba samo s 5 ali 6 pomnožiti, da se po priliki izvé prebivalstvo dotičnega kraja. G. Verkovič bil je tako srečen, da je za vse okraje (kaze) dobil obe štetvi.

Turške nufuse (mlade ljudi) okraja Sereskega ni bilo mogoče izvedeti za vsako selo posebej, ampak le za vse skupaj. Sicer pa živi po selih malo Turkov, mnogo pa jih je v mestu Seresu, katero od prilike ima 7532 Turških in kristijanskih hiš.

Turške vasi Nevrokopskega okraja so Bolgarske, Pomaške (Pomaki) in le malo jih je, v katerih se turški govori, a samo ena vas je Turška in grškega jezika. Kedaj so se ti ljudje vsred Slovanov naselili, ni bilo mogoče poizvedeti.

(Dalje prihodnjič.)

Smešnica.

Pomagati, da se konj ne plaši.

Gospod: „Pa kako, oče, da ste svojemu lepemu konjiču ušesa tako pristrigli?“

Kmet: „No vidite, gospod, vselej, ko se je kake reči vstrašil, je ušesa hudo špičil; da se ne more več vstrašiti, sem mu pa ušesa pristrigel.“

Obravnave deželnih zborov.

Deželni zbor Štajarski.

Naši poslanci v Gradcu pa tudi nemški konservativci — piše „Slov. Gosp.“ — so prav marljivi in delajo nemškimi liberalcem precej zadreg. Gosp. Kukovec je tirjal, naj bi vlada pri slovenskih Štajarcih poskrbela za slovenske šolske knjige; g. Šnideršič se je pritožil, zakaj se strogo dače iztirjavajo od posestnikov, ki so morali oditi na boj v Bosno, kar je deželnega namestnika barona Kübecka očividno iznemirilo; dr. Dominkuš je zahteval postavne pomoči zoper goljufno ravnanje pri izposojevanju, potem zoper pokončavanje posestev po zadolženih posestnikih na škodo upnikom in naposled zoper posilno legaliziranje; zoper legaliziranje je tudi konservativni poslanec Wöhr stavil predlog; poslanec Knafel se je potegnil za železnico Sisek-Novi; Mariborski Pfriemer in knez Alojzi Liechtenstein sta tirjala postavno zoper

*) Delali so Grki grdo s Slovani, kakor so delali in delajo še danes tudi drugi tu in tam.